

Orientmattsällskapet Pazyryk

Verksamhetsberättelse den 1/1 - 31/12 2011 – sällskapets 26:e verksamhetsår.

Show&Tell den 9 februari

Orientmattsällskapet inledde 2011 års program traditionsenligt med en Show&Tell i Södergårdens lokaler. Gott och väl 40 medlemmar infann sig och medförde cirka 30 textilier som fördelades och först undersöktes gruppvis. Som vanligt var högst varierande ursprung, teknik, kvalitet och ålder representerade. Mats Bohman, Mats Hård och Eva Ölwing på podiet redde ut de allra flesta problem och konstaterade att S&T som vanligt var en trevlig och givande textil start på det nya verksamhetsåret.

Studiegrupper den 21 februari

Några ur vardera baluch- slätvävnads- och den nybildade kurdgruppen, sammanlagt ett 10-tal personer, samlades i Peter Willborgs ateljé för att rapportera och stämma av läget. Baluchgruppen (sammankallande Annelie Ulfhielm) har träffats ett 10-tal gånger och planerar att fortsätta med viss dokumentation. Slätvävnadsgruppen (sammankallande Margita Hellberg) träffades 4-5 gånger under 2010 och avser att åter träffas. Kurdgruppen är under bildande. Under kvällen presenterades karaktäristika för kurd mattor av Janne Fagerberg. En grupp om kinesiska mattor framfördes som önskemål. Graden av dokumentation av gruppernas arbete, som alternativ till det nedlagda bokprojektet för något år sedan diskuterades avslutningsvis.

Årsmöte den 17 mars

Med 46 medlemmar närvarande höll Pazyryk sitt årsmöte på Citykonditoriet. Årsmötesförhandlingarna leddes av Claes-Göran Swahn. Under mötet informerade Anette Granlund om den 12:e internationella konferensen om orientaliska mattor, ICOC XII, som skulle äga rum i Stockholm den 16 – 19 juni. En något animerad diskussion uppstod om entréavgiftens nivå för det fall att medlemmar och övriga skulle vilja se samlarutställningen, den s.k. Collectors Exhibition, utan att delta i det övriga kongressprogrammet. Efter förhandlingarna och en måltid vidtog grupparbete. Deltagarna diskuterade fem frågor, som handlade om sällskapets programplanering och -utbud, hemsidan och frågan om hur fler medlemmar skulle kunna bli aktiva i sällskapet. Svaren inlämnades gruppvis och skriftligt till styrelsen för senare redovisning. Årsmötets val av funktionärer framgår av redovisningen nedan.

”Sidenvägar – världar som vävs samman” den 31 mars

Karin Wallin, medlem i sällskapet och tidigare styrelseledamot, höll i Södergårdens lokal ett föredrag, vars titel överensstämde med hennes nyligen utgivna bok. Föredraget behandlade inte i första hand Sidenvägens geografiska sträckning från Kina till Konstantinopel och dess landmärken utan en mer allmän genomgång av sidenets textila plats, framställning och användning runt om i världen, vilket alltså föredragets titel antydde. Föredraget blev lika uppskattat som välbesökt – nära 70 medlemmar var närvarande.

Öppen visning av Bukowskis Moderna den 27 april

Bland alla besökare på den öppna lunchvisningen dök även ett antal pazyrykare upp och kunde se ett ganska stort antal svenska konstmattor i olika tekniker. Anette Granlund visade.

Studiebesök på KA Almgrens Museum och Sidenväveri den 10 maj

30 medlemmar inträffade på Repslagargatan 15 och fick av den utmärkta guiden Kristina först se ett mullbärsträd i väveriets vackra trädgård och sedan i väveriets museum höra en grundläggande information om sidenframställning, där även en film från 1930-tal visade några av de högt specialiserade arbetsuppgifter, som var och en av de 200 anställda en gång hade. Visningen fortsatte i det unika väveriet som i dag bedrivs i stiftelseform. En enda konstväverska för kunskapen vidare och tar fortfarande emot beställningar, oftast sidentapeter vars pris per löpmeter vid 60 cm bredd inte understiger 3.700 kr. Vävtekniken med hålkort (Jaquard) som bestämmer mönster och i övrigt består av manuella moment i urgamla vävstolar av trä är ett par hundra år gammal. Det lyckade studiebesöket avslutades med en smörgås och lämplig dryck i väveriets före detta driftcentral, numera festvåningen Sidenkällaren.

Visning av Stockholms Auktionsverks klassiska auktion den 18 maj

Ett 25-tal medlemmar hade samlats för att se på mattor och lyssna till Ralf Hansens genomgång. Ralfs tema var denna gång mattors storlek och färger och om dessa aspekter kunde relatera till deras ålder. Både stads- och bymattor var representerade. En del ansågs möjligen vara så kallade handlarmattor, dvs. kommersiella och inte heller särskilt gamla.

Visning av Bukowskis klassiska auktion den 7 juni

Anette Granlund visade mattorna på Bukowskis klassiska auktion. Ett 20-tal medlemmar hade mött upp och fick bl.a. beskåda många tabrizmattor i olika storlekar, men närmare den vanlige pazyrykmedlemmens intresseområden låg måhända ett antal kaukaser och ett par fina qashqaier. I auktionen skulle också säljas föremål ur kinakännaren Paul Wedendals samling, i vilken även ingick några mattor, varav fr.f.a. en större antik figural.

Show&Tell den 15 september

Ett 30-tal medlemmar hade mött upp men medförde denna gång ett relativt fåtal textilier. Det betydde att både de inledningsvis bedömande grupperna och Peter Willborg såsom närvarande ”överdomare” kunde ägna god tid åt varje alster. Det gav kvällen ett visst djup, särskilt som några alster var väl värda att diskutera ingående. Deltagarna gick m.a.o. nöjda från kvällen trots fåtalet textilier.

Studiegrupper den 20 september

Ett 10-tal medlemmar ur studiegrupperna infann sig i Peter Willborgs ateljé för att med Hans Ringstam som moderator avrapportera vad som hade åstadkommit sedan sist och diskutera omfattningen av och sättet på vilket eventuell dokumentation skall göras.

ICOC XII i backspegeln den 12 oktober

Programpunkten drog ett 50-tal deltagare som samlades hos Galleri Frenberg. Efter en kort inledning om ICOC av Anette Granlund tittade vi på och kommenterade mattor och monterinteriörer från handlarmässan (foto Anita Larsson) och från samlarutställningarna (foto Eva Ölving/Bukowskis). Jan Mohrén berättade om resan till St Petersburg med foton tagna av Ragnar Hult. Kvällens program avslutades med att fem textilier, som inköpts under ICOC, visades och kommenterades av ägarna.

Besök på Riddarhuset den 26 oktober

Riddarhusgenealogen emeritus Per Nordenwall ställde upp särskilt för Pazyryk för att visa och berätta om Riddarhuset. Det gjorde Per på ett sätt som i hög grad tilltalade ett 45-tal

medlemmar. Berättelsen handlade både om det vackra huset, om den medeltida institutionen som sådan och om ätterna vars vapensköldar finns samlade i den imponerande riddarhussalen. Friherre Adam Taube som förmedlat kontakten med Riddarhuset berättade avslutningsvis om bakgrunden till sitt adelskap och Ann Charlotte Granfeldt redogjorde med hjälp av gammal skriftlig dokumentation för hur hennes makes, Hans Granfeldt, släkt hade blivit adlad.

Soumakteknik i Skandinavien den 14 november

Professor Margaretha Nockert bjöd på en ovanligt stimulerande föreläsning om soumakteknikens användning under åren ca 400 till ca 1250. Som åskådningsexempel med hjälp av Power Point visade Margaretha en dräktrest från trakterna av Hudiksvall, den s.k. Dallisten och Skogbonaden från Hälsingland, Överhögaldalsbonaderna från Härjedalen samt ett fragment från det s.k. Osebergsskeppet i Norge. Förutom tekniska beskrivningar fick vi del av Margarethas mycket omfattande kunskaper om de (divergerande) teorier och tolkningar som följer dessa urgamla och unika vävnaders bildvärld. Ett 40-tal medlemmar lämnade Galleri Frenberg på Nybrogatan mycket nöjda med kvällen.

Visning av Bukowskis klassiska auktion den 28 november

Anette Granlund bjöd som vanligt in till visning men gjorde denna gång en rundvandring och kommenterade även ett antal föremål, som inte var textilier. Bland utsökta artefakter fanns två prakturnor i porfyr, drottning Hedvig Eleonoras audiensstol, ”Kronprinsens bord” (Karl XIV Johan?) och ett antal miljonmålningar av Zorn och andra berömdheter. På mattfronten såg vi både stads- och bymattor samt några knutna nyttföremål, bl.a. ett dekorativt Shasavan hästtäck. En stor Heriz, med vackert terracottafärgad botten var särskilt imponerande. Ett antal skånska vävnader gjorde inte visningen sämre. Antalet pazyrykare som trivdes med både visningen och förtäringen var ett 40-tal.

Visning av Stockholms Auktionsverks internationella auktion den 30 november

Auktionsverkets visning svarade Ralf Hansen för. Ett 35-tal medlemmar hade infunnit sig. Ralf brukar försöka att hitta ett tema för varje visning och denna gång var det trädets plats i mattkonsten; en mönstersymbol vars betydelse inte kan överskattas. Vi såg som vanlig en blandning av större och mindre mattor av varierande kvalitet och ålder. Beträffande träden var cypresser och tårpilar igenkännbara och flera andra stiliserade träd blev föremål för diskussion. Efter visningen upprätthöll ett gäng traditionen att besöka Morningtons bar.

Julfest hos Galleri Frenberg den 12 december

Claes-Göran Swahn hälsade drygt 70 deltagare välkomna till glöggmuggarna och till Pazyryks traditionella julfest. Han vände sig särskilt till Göran Possnert från Ångströmlaboratoriet vid Uppsala universitet och Anette Granlund som var kvällens talare. Göran berättade fascinerande om den intrikata C14-metodens användning och utveckling för att åldersbestämma olika strukturer som är från cirka år 1700 och tidigare. Det innebär bl.a. att textilier med hög ålder (ex.vis Överhögaldalsbonaderna) har kunnat bestämmas inom ett intervall på cirka 150 år. Anette berättade sedan om fyndet av och händelserna runt den märkliga olifanten – ett horn av elfenben att blåsa till strid med – som 1999 såldes på Bukowskis sedan den hade åldersbestämts i Uppsala. Efter mat och dryck vidtog utlottning av fyra priser i form av slätvävnader från resp. Turkmenistan, Iran och Sverige.

Planering av resa till Centralasien

Sju medlemmar i Pazyryk har bildat en grupp, som under året har planerat en matt- och kulturresa till Centralasien. Tanken är att utarbeta ett koncept för en resa och sedan göra så

många resor det finnas efterfrågan på. Resmålen är i första hand Tasjkent, Bokhara och Samarkand i Uzbekstan och Turkmenistans huvudstad Asqabad, men kanske kommer också en del andra platser att kunna rymmas i programmet. Siktet är inställt på att resa i oktober 2012.

Styrelsen

Styrelsen har haft sex protokollförda sammanträden under 2011; 19 januari, 24 mars, 8 juni, 16 augusti, 10 oktober och 8 december. Därutöver har ett stort antal informella kontakter tagits via e-post och telefon. Styrelsen är inte arvoderad. Den äter däremot årligen en gemensam middag på föreningens bekostnad.

Fördelning av arbetsuppgifter:

Claes-Göran Swahn, ordförande, sammankallande, övergripande ansvarig för styrelsens arbete och ansvarig för medlemmarnas anmälningar till aktiviteter.

Hans Ringstam, vice ordförande, planeringsansvarig och ansvarig för programutskick.

Jan-Inge Bengtsson, planeringsansvarig.

Lena Frendberg, planeringsansvarig.

Thomas Fürth, planeringsansvarig och ansvarig för sammanträdesprotokoll.

Lars Lindmark planeringsansvarig och ansvarig för hemsidan..

Annelie Ulfhielm, planeringsansvarig och ansvarig för ekonomi och medlemsregister.

Revisorer

Ordinarie revisorer har varit Ingrid Killander (sammankallande) och Sören Akselson med Susanne Burholm som suppleant.

Valberedning

Valberedningen har bestått av Eva Ölwing (sammankallande) och Agneta Styrman

Antalet medlemmar

Föreningen hade 2011-12-31 289 betalande medlemmar, en ökning med 3 medlemmar jämfört med 2010.

Hedersmedlemmar

Ingemar Albertsson, Anette Granlund, Ralf Hansen, Bertil Wennergren, Peter Willborg.

Under året gjorda inköp

Styrelsen har köpt in inventarier i form av en projektorduk.

Marknadsföring

Genom Galleri Frendbergs välvilja att ställa plats till förfogande i sin monter kunde föreningen marknadsföra sig under Antikmässan i Älvsjö. Vidare har en ny upplaga av reklamfoldern tryckts upp för distribution i Stockholm och Uppsala. I ett höstnummer av tidskriften "Vävmagasinet" annonserade föreningen om program och medlemskap.

Stockholm den 16 januari 2012

För styrelsen

Claes-Göran Swahn
Ordförande